

Tanítási tervezet¹

1. Alapadatok

Az óra időpontja: 2021.03.24. 4 óra

Iskola, osztály: 8. d

Iskola neve és címe: ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium és Kollégium

Tanít: Tamási Márton

Témakör megnevezése: Kelet- és Közép-Európa földrajza

Tanítási egység (téma) címe: Németország gazdasága és társadalma

Az óra (jellemző) típusa: Frontális munkaforma

2. Tantervi követelmények

2.1. A tanítási óra oktatási céljai:

- Átfogó kép alkotása Németország társadalmi és gazdasági jellemzőiről, az okok és a jellemzők közötti összefüggések felismertetése a középeurópai tipikus tájakról való tudás alkalmazásával
- A gazdasági szerkezetváltás sajátosságainak megismerése, szemléltetés segítségével
- Németország világgazdasági jelentősége, a földrajzi tényezők meghatározó szerepének felismertetése szemléltetés során
- A német energiagazdaság szerkezetváltásának megértése, szemléltetéssel

2.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai:

- A kritikai gondolkodás fejlesztése az ország társadalmi-gazdasági jellemzői és a természeti adottságok okainak, társadalmi és környezeti következményeinek megértésével;
- IKT készségek fejlesztése a *purposegames* és *mentimeter* segítségével
- Topográfiai ismeretek fejlesztése, online játékokkal.

2.3. A tanítási óra nevelési céljai:

- Hatékony együttműködés online tanórán;
- A fenntartható energia fontossága, a német energiaszerkezet segítségével

2.4. Oktatási követelmények:

a. Fogalmak:

új fogalmak:

- Általános fogalmak: családi gazdaság; kultúrtáj; energia függőség; kombinált szállítás; „német gazdasági csoda”; bevándorlás;
 - Egyedi fogalmak: Felső-Rajna völgye; Ruhr-vidék; Saar-vidék; Duna–Majna–Rajna vízi út; Német Demokratikus Köztársaság (NDK) • Német Szövetségi Köztársaság (NSZK); Berlin; Hamburg; Stuttgart; München; Köln; Bonn; Frankfurt; Bréma; Dortmund; Drezda; Duisburg; Halle; Hannover; Lipcse; Mannheim; Rostock
- megerősítendő fogalmak: előregedő társadalom; ipari szerkezetváltás; megújuló energiaforrás; munkaerőhiány

b. Folyamatok:

- új: előregedés, ipari szerkezetváltás, bevándorlás, energia szerkezetváltás;

- megerősítendő: –
- c. Összefüggések:
 - új: munkaerőhiány és a bevándorlás összefüggése;
 - megerősítendő: Földrajzi adottságok és az ország gazdasági jellemvonásainak összefüggései.
- d. Megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek:
- e. Fejlesztendő készségek, kompetenciák (mit, mivel?): Digitális kompetenciák: térképes játék, Szövegértési kompetenciák: videó értelmezés
- f. Főbb tanulói tevékenységek: egyéni munka,
- g. tantárgyközi koncentráció: Németország felosztása: történelem

3. Szemléltető és munkaeszközök

- ppt
- <https://www.purposegames.com/game/nemetország-varosok-8-osztaly>,
- menti.com
- https://www.youtube.com/watch?v=jnkGLleqabo&t=1914s&ab_channel=bazzs4

4. Felhasznált irodalom

https://www.tankonyvkatalogus.hu/site/kiadvany/FI-506010801_1

5. Mellékletek jegyzéke

Az óra részletes felépítése²

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Didaktikai módszer	Munkaforma	Eszköz
0-1	Megérkezés				1.dia
1-3	Ráhangelődés A német ipar leghíresebb termékei az autók. Te milyen német márkákat ismersz fel a képeken? Mi jut eszedbe a német autókról? Melyik márkákat nem gyártják már?				2.dia
3-7	Fonal felvevése, közlekedési hálózat Németországban. <u>Mely témánál fejeztük be múlt órán?</u> (vízrajz, Duna-Rajna-Majna-csatorna) <u>Milyen más közlekedési hálózatok léteznek?</u> (Közút, vasút, légi közlekedés) Európában belül Németországban van a lecsűrűbb közút- és vasúthálózat. A vasúthálózatot már a 19. század második felében is rendkívül sűrű volt Európa többi részéhez képest. Ma is a német gazdaság érrendszere és az utasszállításban is kiemelkedően teljesít. A német szupervonatok az ICE-k akár 320km/h-ás sebességgel is közlekedhetnek. A német közúthálózatot leghíresebb elemét az Autobahn-t az 1930-as években kezdték el építeni a nagy gazdasági világválság idején, hogy megélhetést tudjanak biztosítani a válság miatt munkanélkülivé vált embereknek. A német autópálya hálózat az ország összes nagyvárosát összeköti ezáltal könnyíti az	Új ismeretek átadása	Tanári elbeszélés	Frontális osztálymunka	3. 4.dia

	emberek utazását és a termékek szállítását. Egyedülálló sajátossága, hogy egyes részein nincsen sebességkorlátozás.				
7-13	Mit kötnek össze az utak? Városok Németországban. Az utak nem a semmibe mennek, városokat kötnek össze, ezek a városok Németország motorjai. A következő játékkal 5 perc alatt gyorsan nézzük meg melyek ezek a városok és hol vannak! A feladatok között találtok egy Németország városai nevű feladatot, az ott található linken lévő játékot csináljátok meg, ha elkészültetek róla egy képernyőfelvételt és azt add be! https://www.purposegames.com/game/nemetorszag-varosok-8-osztaly	Új ismeretek átadása	Online játék	Egyéni munka	
13-20	Népesség és népsűrűség. Kik és mennyien laknak Németországban? Miért ennyi külföldi? Magyarok Németországban. Németország az Európai Unió legnépesebb országa 85,2millió fővel, a legnagyobb népsűrűség, ahogy az a játékban is látszott a városok sűrűsége nyomán, a nyugati országrészen van a Ruhr-vidéken. Az itteni városok növekedésük során sok helyen összenőtek. <u>Melyek a Ruhr-vidék városai?</u> (V.: Köln, Bonn, Duisburg, Dortmund) Az ország észak-keleti felén lényegesen alacsonyabb a népsűrűség, ennek fő oka a természeti adottságokban keresendő, a Germán-alföldön a mezőgazdaság nem igényel nagy népességgkoncentrációt, ám az alföld nyugati felén is magasabb a népsűrűség, mint a keletin. Ennek a Nyugat-Kelet megosztottságnak történelmi	Új ismeretek átadása	Tanári elbeszélés megbeszélés	Frontális osztálymunka	5.dia 6.dia 7.dia 8.dia

gyökerei vannak. A második világháború után Németország ketté lett szakítva, egy kommunista Német Demokratikus Köztársaság (NDK) és egy demokratikus Német Szövetségi Köztársaság (NSzK) országra. A kommunista NDK sokkal nehezebben állt talpra a háború után és az embervesztéseket lassabban pótolta. Az NSzK talpra állása, köszönhetően az amerikai hiteleknek és a többi országból Németországba költözött és költöztetett németnek, sokkal gyorsabb volt, ezt nevezték német gazdasági csodának. <u>Honnan költözhettek Németországba németek, a háború után?</u> (V.: Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország) Ennek egyik fő oka, hogy Németországban rengeteg külföldi él és dolgozik. 18,6 millió ember. Ők a háború okozta munkaerőhiány miatt kezdtek nagy számban megjelenni, de az EU megalakulása óta a jobb fizetések miatt sok szegényebb EU-s országból érkeznek munkavállalók, akik közül sokan itt is maradnak. <u>Melyik kontinensről érkezik a legtöbb bevándorló Németországba?</u> (V.: Európa) <u>Melyik országokból érkezett a legtöbb bevándorló Németországba?</u> (Törökország, Lengyelország, Oroszország). Németországban több mint 200000 magyar él és dolgozik, közülük sokan még a rendszerváltás előtt menekültek ide Csehszlovákiából vagy Romániából vagy 56-után Magyarországról, Jugoszláviából pedig mint vendégmunkások érkeztek. A legnagyobb többségük (több, mint 100000 fő) az elmúlt 10 évben költözött				
--	--	--	--	--

	Németországba. <u>Nézzük meg a német lakosság korfáját! Milyen folyamatot látunk a korfán?</u> (V.: elöregedés) A bevándorlást ma is ösztönzi, hogy a német lakosság elöregedik, a gazdaságnak viszont nem csökken a munkaerő igénye.				
20-22	Német gazdaság felépítése, morfológiai ismeretek alapján. A német mezőgazdaság is, mint minden mezőgazdaság szorosan kötődik a természetföldrajzi viszonyokhoz. A Germán-alföldön a nedvesebb klíma miatt a takarmánynövény termesztés és az állattenyésztés dominál, a Bajor-medencében már mérséklődik az atlanti hatás ezért a gabonafélék termesztése válik meghatározóvá, a sörárpa és a komló a híres bajor sörök alapanyagául szolgál. Itt is megfigyelhető Kelet-Nyugat különbség, a gazdaságok méretében és felépítésében. Nyugaton családi gazdaságok, míg keleten, nagygazdaságok vannak. <u>Mi lehet ennek a különbségnek az oka?</u> (V: A két Németország gazdasági szerkezete, keleten kollektív állami gazdaságok működtek, ezekből lettek a nagygazdaságok) A német mezőgazdaság rendkívül modern és gépesített, azonban a GDP csupán 1 %-át a foglalkoztatottak 1,5%-át teszi ki. Németországban komoly hagyománya van a nehéziparnak. A kohászat alapjai vasérc és a feketekőszén, ezekre épültek ki a német iparvidékek is. <u>A múlt órákon tanultak alapján, hol lehet Németországban feketekőszén?</u> (V: A variszkuszi	Új ismeretek átadása	Tanári elbeszélés	Frontális osztálymunka	9.dia

	eredetű Német-középhegységben.)				
22-30	Iparvidékek és iparágak. https://www.youtube.com/watch?v=jnkGLlegabo&t=1914s&ab_channel=bazzs4 28.40-től 31.00-ig Németország területén a Felső-Rajna-völgyében a Ruhr-vidék, a francia határ mellett pedig a Saar-vidék vált ennek a feketekőszénnek köszönhetően ipari központtá. A szén és vasbányák kimerülésével és a nehézipar húzóerejének elvesztésével, azonban válságba kerültek ezek a területek. <u>Mi változott a Ruhr-vidéken 1955 és 2000 között?</u> (V: a szénbányák és kohászati létesítmények eltűntek, a helyükre, új iparágak telepedtek) <u>Milyen iparágak maradtak meg 2000-ben is?</u> (Elektronika, autógyártás, vegyipar) <u>Milyen új ágazat jelent meg?</u> (V: szolgáltatások és turizmus) A megoldás a gazdasági szerkezetváltásban volt a német ipar számára. A régi kohókat és gyárakat barnamezős beruházások során, átalakították, és új modern iparágakat telepítettek a régiók helyébe, mint az autógyártás vagy az elektronika, ezeknek megvolt a hagyománya Németországban szerepük azonban felértékelődött. A szerkezetváltáskor vált még fontosabbá a vegyipar is, különösen a gyógyszergyártás. A világ legnagyobb gyógyszergyárai közül több is német tulajdonú pl.: Bayer. A komoly kutatási költségű és igényű csúcstechnológiás iparágak Európa vezető gazdasági és innovációs központjává tették Németországot.	Új ismeretek átadása	kérdve kifejtés megbeszélés	Frontális osztálymunka	10. dia 11. dia
30-37	Energiaszerkezet, mert érdekes és enélkül nincsen	Új ismeretek	kérdve kifejtés	Frontális	12.dia

	ipar. <u>Vizsgáljuk meg Németország energiamixét! Mekkora a megújulók aránya a fosszilis energiahordozókhoz képest?</u> (V:1/3-ad arányban) <u>Melyik a legjelentősebb fosszilis energiahordozó?</u> (V.: Barna kőszén) <u>Milyen energiahordozók kapacitásai nőttek az elmúlt 20 évben?</u> V: Főleg a megújulók, de a földgáz is) Németország komoly lépéseket tesz az energiatermelésének zöldítésére, ennek rész a megújuló, de a földgáz kapacitások növelése is. A megújulókhöz ugyanis szükség van kiegészítő energiaforrásokra is ehhez a földgáz rendkívül alkalmas, mivel a fosszilisak közül az egyik legtisztább és rendkívül hatékony. <u>Melyik energiahordozók kapacitásai csökkentek az elmúlt 20 évben?</u> (V.: Feketekőszén, nukleáris energia) Ugyanennek a folyamatnak a része a feketekőszén kapacitások leépítése is, az atomreaktorok leszerelése inkább társadalmi nyomásra történt Fukushima után 2011-től, az utolsót 2022-ben tervezik leállítani. <u>Melyik fosszilis aránya nem változott?</u> (a barnakőszéné) A megújulókra való átállás időigényes folyamat és nukleáris kapacitások híján addig a barnakőszén képezi a német energiamix gerincét, az, hogy ez mennyire jó választás kétséges.	átadása		osztálymunka	13.dia
37-39	GDP eloszlása, kapcsolatok az eddig tanultakkal. A két Németország. A két Németország ugyan 32 éve egyesült ám a két ország nyoma ma is látszik. <u>A képen Berlin városa látszik, miért más a város fénye a keleti és a nyugati oldalon?</u> (V.: Mert ketté volt osztva	Új ismeretek átadása	megbeszélés	Frontális osztálymunka	14.dia

	és a két város különböző érőket szerelt be.) Az lámpákon kívül a gazdasági teljesítményben is, a kelet-németországi GDP akár a fele is lehet a nyugatinak, ennek oka, hogy a keleti ipar elmaradottabb volt, és a két ország egyesülésekor, nem jelentett versenytársat a nyugatinak, így sorra csődöltek be az ottani üzemek. Az egyesülés örömét ez a fajta érzéketlenség beárnyékolta és komoly feszültséget teremtett a lakosságon belül.				
39-42	Német gazdaság Európában. Gazdasági függés és együttműködés. Minden kihívás ellenére, Németország Európa vezető gazdasága, az Európai Unió legnagyobb befizetője, de legnagyobb nyertese is. A keleti bővítés nyomán olcsó munkaerőt nyert, amit már helyben is alkalmazhat, az új tagországok negatív bérharcot folytatnak a német autógyárak odatelepüléséért. Új, vámmentes piacokon terítheti termékeit. Mentimeter: Milyen üzletláncba jártok vásárolni? Ezen a képen a különböző országok kereskedelmének célországát mutatja (kivitel és behozatal összesen). <u>Melyik ország dominálja a kereskedelmet Európában?</u> V.: Németország	Új ismeretek átadása	Frontális osztálymunka	Frontális osztálymunka	15.dia 16.dia
42-44	Összefoglalás Nézzétek át a mai órán készített vázlatotokat és emeljétek ki, hogy szerintetek mi volt az 5 legfontosabb új dolog, amit tanultatok! Ha ezzel végeztetek, akkor 5 ember osszon majd meg velünk egy-egy szempontot!	összegzés	Frontális osztálymunka	Frontális osztálymunka	
44-45	Házi feladat: Az elmúlt órákon sokfelé jártunk képzeletben. Válassz ki egy vidéket az eddig tanultak közül és tervezz egy 3 napos utazást oda! Írd össze, hogy miket fogsz				

	megnézni és miért azokat fogod megnézni! Legalább 5 látnivalót keressetek, és ezek közül legalább 2 olyan legyen, amit nem mutattam meg az órán!				
--	--	--	--	--	--

Diasor képei:

<https://myprivacy.dpgmedia.nl/consent?siteKey=w38GrRHtDg4T8xq&callbackUrl=https%3a%2f%2fwww.trouw.nl%2fprivacy-wall%2faccept%3fredirectUri%3d%252fnieuws%252ftrap-duitsland-het-land-van-onbegrensde-snelheden-op-de-rem%257eb4e8fbea%252f>

https://hu.wikipedia.org/wiki/N%C3%A9metország%3%A1g_vas%C3%BAti_k%C3%B6zleked%C3%A9se

https://vonattal-termeszetesen.blog.hu/2014/06/25/a_nemet_ice_nagysebessegu_motorvonatok_tortenete

<https://hu.wikipedia.org/wiki/N%C3%A9metország%3%A1g>

https://pangea.blog.hu/2017/10/29/hany_magyar_el_nemetorszagban

<https://www.vezess.hu/vezetunk/2015/09/11/ezt-az-automarkat-kereste-a-legtobb-magyar/>

https://www.nkp.hu/tankonyv/foldrajz_10/lecke_04_004

https://www.nkp.hu/tankonyv/foldrajz_8/lecke_04_006_7

<https://i.redd.it/8dy08ryre4c31.png>

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Sablon:N%C3%A9metország%3%A1g-t%C3%A9rk%C3%A9p>

[https://ar.pinterest.com/pin/502784745870704334/?amp_client_id=CLIENT_ID\(\)&mweb_unauth_id=&from_amp_pin_page=true](https://ar.pinterest.com/pin/502784745870704334/?amp_client_id=CLIENT_ID()&mweb_unauth_id=&from_amp_pin_page=true)

https://www.nkp.hu/tankonyv/foldrajz_8/lecke_04_006_7

<https://tferi.hu/cikkek/berlinifal.html>

<https://szinhaz.org/tag/nemetorszag/>

<https://www.mentimeter.com/>

autók:

<https://alapjarat.hu/veteran/3-hengeres-45-loeros-ndk-s-buzgenerator-1966-wartburg-353>

<https://alapjarat.hu/veteran/merkur-tol-sem-erkezett-szebb-trabi-egy-1988-trabant-601-universal-tortenete-video>

<https://hu.motor1.com/audi/a6-avant/>

<https://www.bmw.hu/hu/all-models/2-series/gran-coupe/2019/bmw-2-series-gran-coupe-highlights.html>

<https://hu.motor1.com/news/300220/225-loeros-benzinmotorral-inditott-a-vadonatuj-mercedes-benz-cla/>

<https://www.vezess.hu/ujauto-teszt/2020/05/31/911-gt3-9000-es-ez-csak-a-kezdet/>

<https://www.volkswagen.hu/golf/golf-gti>

https://totalcar.hu/tesztek/2019/09/12/opel_astra_uj_motorok_-_2019./